

No escrivim sobre l'esplèndid film *Roma città aperta* de **Rossellini**, sinó sobre la ciutat i els seus espais públics, oberts, d'ús col·lectiu, amables i polivalents, segurs i sorprenents, espais de ciutadania. És freqüent la queixa per la sobreocupació d'aquests espais, pels usos no previstos i molestos per a uns i útils i innovadors per als altres. Tots tenen raons, tots seran dignes que es respectin els seus drets si assumeixen els deures corresponents. A la ciutat, com en qualsevol lloc, temps o activitat, no tot s'hi val. Però l'espai públic és inevitablement conflictiu, i com més qualitat posseeixi, més conflictes es generaran entre les poblacions i els usos diversos. En aquests conflictes no s'hi val prejutjar que uns tenen tota la raó i els altres no en tenen gens.

Barcelona és una ciutat de moda a tot el món. Tinc l'oportunitat i el privilegi que la meua activitat professional em permet viatjar per molts països, especialment europeus i americans. La moda, la fama i l'atractiu de Barcelona crec que s'han estès els últims anys. És probable que el prestigi de la ciutat, del seu urbanisme i de la seva arquitectura es qüestionin en algunes elits professionals i culturals, però per a les heterogènies poblacions viatgeres, per turisme o professió, per

Anàlisi

Jordi Borja

URBANISTA

La ciutat oberta

JOAN PUIG

PLAÇA DELS ÀNGELS ▶ 31 d'agost.

estudis o a la recerca de feina, per congressos o per diversió (suposant que siguin conceptes diferents), per negocis o per relacions familiars, el poder d'atracció de la ciutat és igual o encara més gran que mai. I això genera un ús contradictori de la ciutat.

Des de fa bastants anys, els que ens dediquem a l'estudi de la ciutat i dels processos urbans distingim tres tipus de població: els residents, els metropolitans (que utilitzen la ciutat central cada dia o amb molta freqüència) i els usuaris intermitents, estacionals o esporàdics. La ciutat ha de donar resposta a tothom, en equipaments i serveis (oferta cultural i lúdica, en transports, en policia, en hotels o residències, etcètera) i en espais públics. I precisament els usuaris no residents són els que més requereixen d'aquests serveis i espais, ja que no disposen d'una vivenda refugi que sigui alguna cosa més que un lloc on dormir. A aquests s'hi afegeixen els que de manera permanent o esporàdica no disposen d'aquest lloc (en general per falta de prou ingressos i a vegades perquè els agrada l'aventura) i fan un ús particular d'uns espais que per la seva naturalesa són d'ús col·lectiu. El conflicte està servit.

En la nostra cultura la idea dominant és que la ciutat és *propietat* dels seus residents. No ha estat mai així,

i ara menys que mai. La ciutat històricament ha estat un lloc de pas i d'intercanvis, de refugi i també de llibertat, dels que hi busquen la supervivència o desenvolupar un projecte de vida autònom, dels sedentaris i dels nòmades. No es pot distingir entre usuaris bons i dolents, hi ha ciutadans permanents i ciutadans esporàdics, amb drets i amb deures. Es poden exigir aquests si se'n facilita el compliment: zones

Barcelona és de sedentaris i nòmades i no es pot distingir entre usuaris bons i dolents

urbanes d'acampada, serveis sanitaris a l'espai públic, espais on viure la nit amb música, etcètera. El que no es pot fer és criminalitzar els joves perquè fan un ús més intensiu de la ciutat, ja que tenen tot el dret a disfrutar de les nostres ofertes i ens interessa que la ciutat mantingui la seva força d'atracció. No imitem aquest personatge sinistre que és **Sarkozy**. Com va dir **Lichtenberg**, «els espais oberts són universitats i els arbres són llibres». Els joves s'eduquen més viatjant que a les aules. ≡